

Hallituksen esitys eduskunnalle MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (MARPOL 73/78 -yleissopimus) VI liitteeseen Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n päätöslauselmilla MEPC.271(69) ja MEPC.286(71) tehdyt muutokset sekä lait muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että merenkulun ympäristönsuojelulakia muutettaisiin yleissopimuksen liitteisiin tehtyjen muutosten edellyttämällä tavalla.

Mainituilla päätöslauselmilla tehdyt muutokset liittyvät lähinnä alusten dieselmootoreiden tyypin oksidipäästöjen vähentämiseen. Vuonna 2016 päätöslauselmalla MEPC.271(69) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen lisättiin vaatimus tehdä alusten dieselmootoreiden tyypin oksidipäästöjen vähentämisen toimintatila koskevat merkinnät aluksen päiväkirjaan aina aluksen tullessa tyypin oksidipäästöjen valvonta-alueelle tai aluksen poistuessa sieltä. Lisäksi merkintä tulee tehdä, kun dieselmootoreiden toimintatila muuttuu aluksen ollessa valvonta-alueella. Vuonna 2017 VI liitteeseen tehtiin päätöslauselmalla MEPC.286(71) muutokset, joilla rajoitetaan tyypin oksidipäästöjä Itämerellä ja Pohjanmerellä nimeämällä kyseiset merialueet vuoden 2021 alusta alkaen tyypin oksidipäästöjen vähentämistä koskeviksi valvonta-alueiksi. Samalla VI liitteeseen tehtiin alukselle toimitettavan polttoaineen rikkipitoisuuden ilmoittamiseen käytettävää polttoaineen luovutustodistusta koskevat muutokset.

Muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskevat lait sekä laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun yleissopimuksen liitteiden muutokset tulevat Suomen osalta kansainvälisesti voimaan. Tarkoitus on, että muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019, joka on päätöslauselmalla MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten kansainvälinen voimaantulo-päivä.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.2 Kansainvälinen kehitys.....	4
2.2.1 MARPOL 73/78 -yleissopimus.....	4
2.2.2 Helsingin sopimus ja Itämeren suojeleminen.....	5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
3.1 Tavoitteet.....	5
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	5
3.2.1 Päätöslauselma MEPC.271(69).....	5
3.2.2 Päätöslauselma MEPC.286(71).....	6
3.2.3 Laki yleissopimuksen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien muutosten voimaansaattamisesta ja muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin.....	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	7
4.1 MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset.....	7
4.1.1 Päätöslauselma MEPC.271(69).....	7
4.1.2 Päätöslauselma MEPC.286(71).....	7
5 ASIAN VALMISTELU.....	9
6 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 VI LIITTEEN MUUTOSTEN SISÄLTÖ JA NIIDEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	11
1.1 Päätöslauselma MEPC.271(69).....	11
1.2 Päätöslauselma MEPC.286(71).....	11
2 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	12
2.1 Laki MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten voimaansaattamisesta.....	12
2.2 Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	13
3 VOIMAANTULO.....	13
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	14
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	14
4.2 Käsitteilyjärjestys.....	15
LAKIEHDOTUKSET.....	17
Laki MARPOL-yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyistä muutoksista.....	17
Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	18
SOPIMUSTEKSTI.....	23
RINNAKKAISTEKSTI.....	32
Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	32

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Merenkulku on luonteeltaan kansainvälistä toimintaa ja merenkulun ympäristönsuojelu on jo vuosikymmenien ajan perustunut keskeisiltä osiltaan kansainvälisiin sopimuksiin, joista on päätetty pääsääntöisesti maailmanlaajuisella tasolla. Kauppamerenkulun lisääntyminen on merkittävästi kasvattanut vesiin, ilmaan ja rantoihin kohdistuvaa rasiitusta. Huomiota on tämän vuoksi kiinnitetty yhä enemmän alusten tavanomaisesta käytöstä aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseen. Keskeisin meriympäristönsuojelua koskeva instrumentti on Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMOssa vuonna 1973 tehty alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä koskeva kansainvälinen yleissopimus sekä siihen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja liitteineen (SopS 51/1983), jäljempänä MARPOL 73/78 -yleissopimus. MARPOL 73/78 -yleissopimus liitteineen muodostaa yhdessä IMOn ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn yleissopimuksen (SopS 11/1981), jäljempänä SOLAS-yleissopimus, kanssa käytännöllisesti katsoen kaikkialla maailmassa sovellettavien kansainvälisten velvoitteiden perustan. IMOssa kehitetään jatkuvasti aluksia koskevia ympäristö- ja turvallisuusmääräyksiä.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteiden muutokset johtuvat lähinnä tavoitteesta vähentää kauppamerenkulun aiheuttamia päästöjä veteen ja ilmaan. Muun alusliikenteen osuus ympäristön pilaantumisesta on kokonaisuutena katsoen vähäinen, vaikka esimerkiksi huvialusliikenteen ympäristövaikutus voi sesonkiaikaan olla paikallisesti merkittävä. Liitteiden muutokset kohdistuvat lähes yksinomaan kauppamerenkulkuun.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen IMOn päätöslauselmilla MEPC.271(69) ja MEPC.286(71) tehdyt muutokset ja lain muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että merenkulun ympäristönsuojelulakia (1672/2009) muutettaisiin yleissopimuksen liitteisiin tehtyjen muutosten edellyttämällä tavalla. Päätöslauselmat, joilla nyt eduskunnan hyväksyttäväksi tuodut muutokset MAPROL 73/78 -yleissopimukseen on tehty, hyväksyttiin IMOn merellisen ympäristön suojelukomiteassa, jäljempänä MEPC-komitea, vuosina 2016 ja 2017.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen lisättiin vuonna 2016 päätöslauselmalla MEPC.271(69) vaatimus merkitä alusten dieselmootoreiden typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeva II/III tason toimintatila aluksen päiväkirjaan aina aluksen tullessa typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalle III tason valvonta-alueelle tai aluksen poistuessa sieltä tai kun dieselmootoreiden II/III tason toimintatila muuttuu aluksen ollessa typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueella. VI liitteeseen tehtiin vuonna 2017 päätöslauselmalla MEPC.286(71) muutokset Itämeren ja Pohjanmeren nimeämiseksi typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeviksi III tason päästöjen valvonta-alueiksi ja alukselle toimitettavan polttoaineen rikkipitoisuuden ilmoittamiseen käytettävää polttoaineen luovutustodistusta koskevat muutokset.

Päätöslauselmalla MEPC.271(69) tehdyt muutokset tulivat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017. Suomi on IMOn pääsihteerille toimittamallaan nootilla ilmoittanut, että yleissopimuksen VI liitteeseen tällä päätöslauselmilla tehdyt muutokset voivat tulla Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen, kun tarvittavat kansalliset lainsäädäntötoimet on saatettu loppuun. Päätöslauselmalla MEPC.286(71) tehdyt muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskevat lait sekä laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta on tarkoitus saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun yleissopimuksen liitteiden muutokset tulevat Suomen osalta kansainvälisesti voimaan.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) sekä valtioneuvoston asetuksessa merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010). Laki ja asetus sisältävät säännöksiä muun muassa aluksista aiheutuvien öljypäästöjen ja kiinteän jätteen päästöjen ehkäisemisestä, aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäisemisestä sekä jätteiden vastaanotosta satamassa. Alusten aiheuttaman ilman pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvussa. Lisäksi merenkulun ympäristönsuojelulaki sisältää säännökset toimivaltaisista valvontaviranomaisista sekä epäiltyjen päästöjen selvittämisestä ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista. Suomessa merenkulun ympäristösäännösten noudattamisen valvonnasta vastaavat Liikenteen turvallisuusvirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, rajavartiolaitos, Tulli ja poliisi.

2.2 Kansainvälinen kehitys

2.2.1 MARPOL 73/78 -yleissopimus

MARPOL 73/78 -yleissopimus tuli kansainvälisesti ja Suomen osalta voimaan 2 päivänä lokakuuta 1983 (SopS 51/1983). MARPOL 73/78 -yleissopimuksen määräyksillä pyritään vähentämään alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvia vaarallisia tai haitallisia päästöjä veteen ja ilmakehään. Eräät yleissopimuksen päästörajoitukset ovat tiukempia yleissopimuksessa määritellyillä erityisalueilla ja tiettyjen ilmapäästöjen valvonta-alueilla. Itämeri on määritelty erityisalueeksi tai valvonta-alueeksi monen päästölajin osalta. MARPOL 73/78 -yleissopimusta on muutettu sen voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja. Muutokset käsitellään ja hyväksytään IMO:n MEPC-komiteassa.

Yleissopimuksessa on nykyisin kuusi liitettä. Suomi on kaikkien liitteiden osapuoli. Yleissopimuksen I liite sisältää öljyä koskevat määräykset, II liite määräykset haitallisten nestemäisten aineiden kuljettamisesta irtolastina, III liite määräykset haitallisten aineiden kuljettamisesta pakattuna, IV liite käymäläjätevesiä koskevat määräykset, V liite kiinteitä jätteitä koskevat määräykset ja VI liite aluksista ilmaan meneviä päästöjä koskevat määräykset. Jäljempänä esitellään tarkemmin yleissopimuksen VI liite.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen ilman pilaantumisen ehkäisemistä koskevan VI liitteen kokonaisuudistus hyväksyttiin IMO:ssa lokakuussa 2008, ja se tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä lokakuuta 2010. Liitteen kokonaisuudistuksessa alusliikenteen typen ja rikin oksidipäästöjä koskevia määräyksiä muutettiin nykyistä tiukemmiksi. Uusilla säännöillä vähennetään päästöjen haitallisia vaikutuksia ihmisten terveydelle ja meriympäristölle. Suomen osalta uudistettu VI liite tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015 (SopS 104/2014). IMO:ssa hyväksyttiin 22 päivänä huhtikuuta 2016 päätöslauselmalla MEPC.271(69) typen oksideja koskevat muutokset VI liitteeseen. Muutokset tulivat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017. IMO:ssa hyväksyttiin 7 päivänä heinäkuuta 2017 päätöslauselmalla MEPC.286(71) VI liitteeseen muutokset, joilla nimettiin Itämeri ja Pohjanmeri VI liitteen mukaisiksi typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeviksi III tason valvonta-alueiksi sekä tarkennettiin polttoaineen

luovutustodistusta koskevia määräyksiä, jotka liittyvät alusten rikkipäästöihin. Muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Päätöslauselmilla MEPC.271(69) ja MEPC.286(71) tehdyt muutokset esitetään tällä hallituksen esityksellä eduskunnan hyväksyttäväksi.

2.2.2 Helsingin sopimus ja Itämeren suojelu

Itämeren rannikkovaltioiden vuonna 1974 allekirjoittama Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus, jäljempänä vuoden 1974 Helsingin sopimus, ja sen merenkulkua koskeva IV liite tulivat voimaan 3 päivänä toukokuuta 1980 (SopS 12/1980). Vuoden 1974 Helsingin sopimus korvattiin myöhemmin vuoden 1992 Helsingin sopimuksella, joka tuli voimaan 17 päivänä tammikuuta 2000 (SopS 2/2000). Helsingin sopimuksen tarkoituksena on valvoa ja rajoittaa Itämeren rantavaltioiden valuma-alueilta jokien mukana mereen tulevia haitallisia päästöjä ja merellä ihmisen toiminnasta aiheutuvia haitallisia päästöjä. Sopimuksen allekirjoittajia ovat kaikki Itämeren rantavaltiot ja Euroopan unioni.

Helsingin sopimus ja sen muutokset liitteineen on saatettu Suomessa lailla voimaan, ja ne ovat Suomea sitovia kansainvälisiä velvoitteita. Itämeren suojelukomission HELCOMin suositukset sen sijaan eivät ole sellaisenaan Suomea sitovia, vaan Suomen on saatettava ne erikseen osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Helsingin sopimus liitteineen ei koske alusten typen oksidipäästöjen ehkäisemistä. HELCOM on kuitenkin merkittävä nyt hyväksyttäväksi esitettävien muutosten kannalta, koska Itämeren maat sopivat HELCOMin puitteissa tiekartasta, jonka mukaisesti ne sitoutuivat yhdessä esittämään IMOlle Itämeren typen oksidipäästöjen III tason valvonta-alueeksi. Ehdotuksen mukainen muutos hyväksyttiin IMOssa päätöslauselmalla MEPC.286(71).

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteisiin tehdyt muutokset Suomen osalta voimaan ja tehdä tarvittavat muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin. Muutoksilla vähennetään alusliikenteestä johtuvaa kuormitusta vesiin ja ilmaan. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyihin muutoksiin sisältyvien keskeisten määräysten sisällyttäminen merenkulun ympäristönsuojelulakiin on perusteltua sääntelyn läpinäkyvyyden ja yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Esitetyillä muutoksilla on pyritty toteuttamaan merenkulun ympäristönsuojelulain säätämisen yhteydessä valittua lainsäädäntötekniikkaa ja lain perusrakennetta. Esitetyt muutokset ovat siten yhteensopivat vuoden 2010 alussa voimaan tulleen merenkulun ympäristönsuojelulainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteiden kanssa.

3.2 Keskeiset ehdotukset

3.2.1 Päätöslauselma MEPC.271(69)

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen alusten aiheuttaman ilman pilaantumista koskevaan VI liitteeseen IMO:n MEPC-komitean Lontoossa 22 päivänä huhtikuuta 2016 päätöslauselmalla MEPC.271(69) hyväksymät muutokset.

Päätöslauselmalla MEPC.271(69) lisätään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön vaatimus merkitä aluksen dieselmootoreiden typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeva II/III tason toimintatila aluksen päiväkirjaan aina aluksen tullessa III tason valvonta-

alueelle ja poistuessa sieltä tai kun dieselmootoreiden II/III tason toimintatila muuttuu aluksen ollessa III tason valvonta-alueella. Päiväkirjaan on tällaisissa tapauksissa merkittävä päivämäärä, aika ja aluksen sijainti.

Päätöslauselmalla tehdyt muutokset katsottiin hyväksytyiksi 1 päivänä maaliskuuta 2017 noudattaen MARPOL 73/78 -yleissopimuksen niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulivat voimaan kansainvälisesti 1 päivänä syyskuuta 2017. Suomi ilmoitti 11 päivänä heinäkuuta 2017 IMO:n pääsihteerille, että muutokset voivat tulla Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen jälkeen, kun kansalliset hyväksymis- ja voimaansaattamistoimet on saatettu loppuun.

3.2.2 Päätöslauselma MEPC.286(71)

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen ilman-suojelua koskevaan VI liitteeseen IMO:n MEPC-komitean Lontoossa 7 päivänä heinäkuuta 2017 päätöslauselmalla MEPC.286(71) hyväksymät muutokset.

Päätöslauselmalla MEPC.286(71) lisätään MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön muutokset Itämeren ja Pohjanmeren alueiden nimeämiseksi tyypin oksidipäästöjen vähentämistä koskeviksi III tason valvonta-alueiksi siten, että III tason päästömääräyksiä sovelletaan 1.1.2021 ja sen jälkeen rakennettaviin aluksiin, kun ne purjehtivat näillä alueilla. Lisäksi päätöslauselmassa annetaan ehdot, joiden mukaan vastarakennetun aluksen, tai muunnettavana, huollettavana tai korjattavana olevan II tason dieselmootorilla varustetun aluksen, tai muunnettavana, huollettavana tai korjattavana olevan niin sanotulla dual fuel -mootorilla varustetun aluksen, jolla ei turvallisuusvaatimusten vuoksi saa olla käytössä kaasupolttoainetta tai lastina kaasua, dieselmootori vapautetaan III tason päästömääräyksistä. Lisäksi päätöslauselmalla MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen V lisäystä muutetaan, jotta polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävissä tiedoissa huomioitaisiin tarvittaessa korkearikkisen polttoaineen toimittaminen alukselle käytettäessä vaihtoehtoisia menetelmiä, kuten esimerkiksi rikkipesuria, polttoaineen rikkipitoisuutta koskevien määräysten noudattamiseksi.

Päätöslauselmalla tehdyt muutokset tulevat voimaan kansainvälisesti 1 päivänä tammikuuta 2019, ellei vähintään yksi kolmannes MARPOL 73/78 -yleissopimuksen sopimuspuolista tai sopimuspuolet, joiden kauppalaivastot yhdessä edustavat vähintään 50 prosenttia koko maailman kauppalaivaston bruttovetoisuudesta ole ilmoittaneet ennen 1 päivää heinäkuuta 2018 IMO:lle vastustavansa muutoksia.

3.2.3 Laki yleissopimuksen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien muutosten voimaansaattamisesta ja muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin

Eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotetaan laki yllä mainituilla päätöslauselmilla MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki olisi niin kutsuttu blankettilaki, eikä sisältäisi viittauksia päätöslauselmien sisältöön.

Lisäksi ehdotetaan, että merenkulun ympäristönsuojelulakia muutetaan vastaamaan muutetun VI liitteen määräyksiä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi tyypin oksidipäästöjen valvonta-alueen määritelmä sekä säännökset konepäiväkirjaan tehtävistä merkinnöistä ja poikkeuksista aluksen kulkiessa tyypin oksidipäästöjen valvonta-alueella alueella sijaitsevalle telakalle tai korjauslaitokseen tai pois sieltä.

Lait muutosten voimaansaattamisesta ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta ovat tarkoitettut tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin muutokset tulevat Suomen osalta kansainvälisesti voimaan. Tarkoituksena on, että muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019, joka on päätöslauselmalla MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten kansainvälinen voimaantulopäivä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset

4.1.1 Päätöslauselma MEPC.271(69)

Päätöslauselmalla MEPC.271(69) lisätään MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön vaatimus merkitä dieselmoottoreiden typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeva II/III tason toimintatila aluksen päiväkirjaan aina aluksen tullessa typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalle III tason valvonta-alueelle tai poistuessa sieltä tai kun dieselmoottoreiden II/III tason toimintatila muuttuu aluksen ollessa III tason valvonta-alueella.

Lisäyksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä ympäristövaikutuksia. Lisäys helpottaa viranomaisten toimintaa valvottaessa typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevilla III tason valvonta-alueilla purjehtivia aluksia.

4.1.2 Päätöslauselma MEPC.286(71)

Itämeren ja Pohjanmeren alueiden nimeäminen typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeviksi III tason valvonta-alueiksi

Taloudelliset vaikutukset

Typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevia III tason valvonta-alueita koskevien III tason päästövaatimusten täyttäminen edellyttää katalysaattorin (SCR-laite) tai pakokaasujen takaisinkierrätyksellä (EGR) varustettujen dieselmoottoreiden asentamista uusiin aluksiin tai vaihtoehtoisten polttoaineiden, kuten LNG:n käyttöä. Kustannukset syntyvät 1.1.2021 jälkeen rakennettaviin aluksiin tehtävistä investoinneista ja lisääntyvistä alusten käyttökustannuksista. Aluskanta uusiutuu 20–30 vuoden kuluessa. Tästä syystä kustannukset kasvavat vähitellen, eikä äkillisiä markkinavaikutuksia ole odotettavissa.

Koska III tason päästömääräykset koskevat vain uusia aluksia, teollisuus voi käyttää ennen 1.1.2021 rakennettuja aluksia, kuten suuria kuivalastialuksia, kuljetuksiinsa nykyiseen tapaan myös III tason päästömääräysten voimaantulon jälkeen alusten elinkaaren loppuun saakka. On oletettavissa, että katalysaattoreiden asentaminen aluksiin yleistyy tulevaisuudessa niidenkin alusten osalta, jotka pääsääntöisesti purjehtivat typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevien III tason valvonta-alueiden ulkopuolella, jotta ne voivat tarvittaessa purjehtia myös päästöjen valvonta-alueilla oleviin satamiin. Koska kustannukset toteutuvat pitkän aikavälin kuluessa (2021–2040), ja niihin liittyy paljon epävarmuuksia, kustannusarvioita on tarkasteltu nykyhin-
tatasolla.

Liikenteen turvallisuusvirasto on arvioinut kustannuksia katalysaattorivaihtoehdolle. Tilanteessa, jossa kaikkiin uusiin aluksiin asennettaisiin katalysaattori, Suomeen suuntautuvan meriliikenteen osalta katalysaattoreiden käyttökustannukset olisivat nykyhinnoilla arvioituna noin 17 miljoonaa euroa vuodessa vuonna 2040 ja kokonaiskustannukset vuonna 2040 olisivat

yhteensä noin 30 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus sisältää käyttökustannusten lisäksi investointikuluja 10 miljoonaa euroa vuodessa ja katalysaattorielementtien vaihtokustannuksia 3 miljoonaa euroa vuodessa. Edellä mainitut kustannusarviot koskevat tilannetta, jossa sekä Itämeri että Pohjanmeri ovat typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevia III tason valvonta-alueita. Päätöslauseelmalla MEPC.286(71) nimettiin myös Pohjanmeri typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevaksi III tason valvonta-alueeksi.

Kokonaiskustannukset ovat alhaisemmat, kun LNG:n käyttö yleistyy uusissa aluksissa. LNG:n käytöllä täytetään III tason päästövaatimukset, jolloin ei myöskään synny lisäkustannuksia. Suomen Varustamot ry. arvioi jäsentensä investoivan pääasiassa LNG-käyttöisiin aluksiin 1.1.2021 jälkeen. LNG:n käyttö polttoaineena poistaa lisäksi alusten rikin oksidipäästöt lähes kokonaan, vähentäen samalla merkittävästi hiukkaspäästöjä sekä noin 20 % CO₂-päästöjä. LNG:n saatavuus tulee EU:n vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevan direktiivin (2014/94/EU) mukaisesti taata kaikissa eurooppalaisten TEN-ydinverkkojen satamissa vuoteen 2025 mennessä.

Kokonaisvaikutusta arvioitaessa on myös huomattava niin sanotun cleantechin tarjoamat mahdollisuudet yrityksille. Suomessa on vahvaa osaamista energiatehokkaiden ja ympäristöystävällisten alusten suunnittelussa ja rakentamisessa, laivojen typpipäästöjä vähentävien katalysaattoreiden valmistamisessa sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden käytössä (esim. LNG). Suomalaiset telakat ja meriteollisuus laajemminkin edustavat myös tällä alalla maailman huippua. Cleantech-kehitystyön yhdistäminen Suomen vahvaan laivanrakennusosaamiseen luo Suomen meriteollisuudelle ja meriklusterille vahvaa kehityspotentiaalia.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Määräysmuutoksilla ei ole vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Ympäristövaikutukset

Itämeren suurin ongelma on rehevöityminen. Lähtökohtana on, että kaikkien toimijoiden tulee osallistua Itämeren tilan parantamiseen vähentämällä rehevöitymistä aiheuttavaa ravinnekuormitusta (typpi ja fosfori). Laivojen typpipäästöt ovat huolenaihe, koska typpipäästölaskeumalla on suuri merkitys erityisesti kesällä, jolloin etenkin matkustajaliikenne on vilkasta ja toisaalta mereen päätyvä typpi ja fosfori vaikuttavat levien kasvuun. Vaikutus korostuu laivaväylien läheisyydessä ja Itämeren ulappa-alueilla. Laivojen typen oksidipäästöt vaikuttavat myös rannikkoalueiden ilmanlaatuun. Syntyvät epäpuhtaudet, erityisesti hiukkaset, vaikuttavat hengityselimiin.

Vaikka merenkulun typpipäästöt Itämereen ovat esimerkiksi maatalouteen verrattuna pienet, on niiden alueellinen ja ajallinen vaikutus suuri. Laivat liikennöivät pääasiassa samoja pääväyliä pitkin ja päästökorkeus on matala, jolloin laskeuma kohdistuu väylien lähialueille. Itämereen tulevasta typestä noin 25 % on ilman kautta tulevaa typpilaskeumaa. Laivojen osuudesta Itämeren typpikuormitukseen on HELCOMin hakemuksessa Itämeren nimeämiseksi typen oksidipäästöjen III tason valvonta-alueeksi esitetty erittäin varovainen arvio: 1,25 % Itämeren typpikuormituksen kokonaismäärästä. Ilmatieteen laitoksen tuoreiden selvitysten mukaan laivojen osuus Itämeren typpikuormituksesta on noussut 2–3 prosenttiin.

Ilmatieteen laitoksen arvioiden mukaan vuonna 2014 laivojen typen oksidipäästöt ilmaan Itämeren alueella olivat 320 000 tonnia. Ilman III tason mukaisia typen oksidipäästöjen lisärajoituksia typen oksidipäästöjen arvioidaan vuoteen 2040 mennessä kasvavan noin 500 000 tonniin. III tason päästörajoitusten ansiosta laivaliikenteen typen oksidipäästöjen arvioidaan vä-

henevän noin 170 000 tonniin sitten, kun aluskanta on lähes kokonaan uudistunut täyttäen III tason päästömääräykset.

III tason typen oksidipäästömääräysten arvioidaan vähentävän typpikuormitusta Itämereen noin 10 000 tonnia sitten, kun kaikki Itämerellä purjehtivat alukset täyttävät III tason päästömääräykset. Typen oksidipäästöjen vähentäminen vaikuttaa siis myönteisesti meriympäristön tilaan sekä välillisesti myös meren taloudelliseen käyttöön, kuten mm. kalastukseen, matkailuun ja virkistykseen. Alusten aiheuttamien typen oksidipäästöjen vähentämisellä on myös myönteisiä vaikutuksia ihmisen terveydelle erityisesti satamakaupungeissa.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen V lisäyksen muutokset

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen V lisäystä muutetaan, jotta polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävissä tiedoissa huomioitaisiin tarvittaessa korkearikkisen polttoaineen toimittaminen alukselle käytettäessä vaihtoehtoisia menetelmiä, kuten esimerkiksi rikkipesuria. Muutos on tärkeä aluksille, jotka käyttävät rikkipesuria, koska ko. muutokset mahdollistavat korkearikkisen polttoaineen toimittamisen näille aluksille.

V lisäyksen muutoksilla ei ole taloudellisia vaikutuksia tai ympäristövaikutuksia. Kyseessä olevat muutokset helpottavat viranomaisten toimintaa valvottaessa alusten käyttämien polttoaineiden rikkipitoisuutta.

5 Asian valmistelu

Päätöslauselmat on hyväksytty IMO:n MEPC-komitean kokouksissa. Ennen hyväksymistä niitä on valmisteltu MEPC-komitean alaisessa ilmansuojelutyöryhmässä. MEPC-komitean kokouksiin on osallistunut Suomesta viranomaisten ja elinkeinon sidosryhmien edustajia. Merenkulun keskeiset sidosryhmät ovat myös osallistuneet kokousten kansalliseen valmisteluun. Hakemus Itämeren nimeämiseksi typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevaksi III tason valvonta-alueeksi tehtiin keväällä 2016 kaikkien Itämeren maiden nimissä. Suomen kannanmuodostuksessa ennen HELCOMin vuosikokousta keväällä 2016 kuultiin sidosryhmiä lähinnä ympäristöministeriön johdolla toimineen NECA-työryhmän puitteissa. Työryhmässä olivat edustettuina keskeiset viranomaiset sekä elinkeinoelämä vientiteollisuuden ja varustamoalan kattojärjestöjen kautta. Työryhmä ehdotti vientiteollisuutta edustaneiden kolmen järjestön vastustuksesta huolimatta, että Suomi tukee Itämeren maiden yhteisen hakemuksen toimittamista IMOon. Suomen kantaa käsiteltiin myös EU-ministerivaliokunnassa sekä eduskunnan suuressa valiokunnassa, ympäristövaliokunnassa ja liikenne- ja viestintävaliokunnassa.

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston ja ympäristöministeriön kanssa.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtioneuvoston kanslialta, ulkoministeriöltä, oikeusministeriöltä, sisäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Suomen ympäristökeskukselta, Tullilta, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:ltä, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:lta, Meriteollisuus ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Natur och Miljö r.f.:ltä, Suomen Konepäällystöliitolta, Suomen Laivameklariliitto ry:ltä, Suomen Laivapäällystöliitolta, Suomen Luonnonsuojeluliitolta, Suomen Merimies-Unioni SMU ry:ltä, Suomen Satamaliitto ry:ltä, Suomen Varustamot ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä ja WWF Suomelta.

Lausunnon esityksestä antoivat Rajavartiolaitos, Meriteollisuus ry ja Teknologiateollisuus ry.

Ulkoministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto, Tulli, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Suomen Satamaliitto ry ja Suomen Yrittäjät ry ilmoittivat, ettei niillä ole esityksestä lausuttavaa. Ulkoministeriö esitti kuitenkin muutamia teknisiä huomioita liittyen esityksen sisältämään lakiehdotukseen MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen velvoitteiden voimaansaattamisesta. Nämä ehdotukset on otettu huomioon esityksen jatko-valmistelussa.

Rajavartiolaitos kannattaa esitystä, mutta kiinnittää lausunnossaan huomiota alusten ilmapäästöjä koskevien rajoituksia koskeviin seuraamuksiin. Rajavartiolaitos ehdottaa näitä päästöjä koskevaa seuraamusjärjestelmää muutettavaksi siten, että päästörajoitusten rikkomisesta olisi mahdollista määrätä hallinnollinen päästömaksu. Merenkulun ympäristönsuojelulaki sisältää vastaavan järjestelmän alusten öljypäästöjen osalta. Muutamissa muissa Euroopan maissa tällainen järjestelmä on käytössä myös alusten ilmapäästöjen osalta. Lisäksi lausunnossa esitettiin hallinnollisen seuraamusjärjestelmän laajentamista MARPOL 73/78 -yleissopimuksen II liitteen mukaisesti kemikaalipäästöihin. Jatkovalmistelussa ei kuitenkaan katsottu aiheelliseksi uudistaa alusten ilmapäästöjä koskevia rajoituksia koskevaa seuraamusjärjestelmää, koska kansallisista seuraamusjärjestelmistä käydään keskustelua muun muassa Euroopan unionin ja HELCOMin puitteissa. Seuraamusjärjestelmän uudistamista voidaan harkita, kun käytössä on enemmän tietoa muissa maissa hyviksi todetuista käytännöistä.

Meriteollisuus ry ja Teknologiateollisuus ry kiinnittivät lausunnoissaan huomiota alueellisen sääntelyn mahdollisesti kilpailua vääristäviin vaikutuksiin ja pitivät tärkeänä, että alusten ympäristösääntely olisi lähtökohtaisesti maailmanlaajuisesti sitovaa. Tästä syystä Teknologiateollisuus ry ei kannata esitystä vaan suosittelee ratkaisua, jossa typen oksidipäästöjä rajoitetaan samalla tavalla kaikessa meriliikenteessä. Meriteollisuus ry puolestaan näkee typen oksidipäästöjen vähentämiseen liittyvän liiketoimintamahdollisuuksia ja tukee esitystä. Lausunnot eivät vaikuttaneet esityksen jatkovalmisteluun.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy liikenne- ja viestintäministeriön valmistelemaan hallituksen esitykseen maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta, jolla esitetään toteutettavaksi suurin osa maakuntaudistuksen liikennettä koskevista toimivallan siirroista. Esitys liittyy myös hallituksen esitykseen eduskunnalle maakuntaudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskeväksi lainsäädännöksi (niin sanottu maakuntaudistuksen 2-paketti). Mainitut hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2018. Osana maakuntaudistusta ja mainittuja esityksiä nykyiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautettaisiin, ja niiden liikennevastuualueiden tehtävistä suurin osa siirrettäisiin maakunnille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirrettäisiin uuteen valtion lupa- ja valvontavirastoon ympäristötehtäviä. Hallituksen esityksellä maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta ehdotetaan myös merenkulun ympäristönsuojelulain toimivaltaisista viranomaisista koskevien säännösten muuttamista vastaamaan näitä ehdotuksia.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi. Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi merenkulun ympäristönsuojelulaissa oleva termi VTS-viranomainen termiksi alusliikennepalvelujen tarjoaja. Alusliikennepalvelujen tarjoajalla tarkoitettaisiin alusliikennepalvelulaissa tarkoitettua VTS-palveluntarjoajaa, joka ylläpitää alusliikennepalvelua.

Edellä kuvatut muutokset eivät koske samoja säännöksiä, joihin tällä hallituksen esityksellä esitetään tehtäväksi muutoksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 VI liitteen muutosten sisältö ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön

1.1 Päätöslauselma MEPC.271(69)

13 sääntö – Typen oksidit (NOX)

Sääntöön lisätään uusi 5.3 kappale, jossa määrätään, että alukselle, johon asennettuihin dieselmoottoreihin sovelletaan tämän säännön mukaisia typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevia III tason päästövaatimuksia aluksen purjehtiessa typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalla III tason valvonta-alueella, ja johon asennetut dieselmoottorit on todistettu sekä II että III tason mukaisiksi tai todistettu ainoastaan II tason mukaisiksi, päästövaatimustaso ja sen päällä / pois päältä -tila samoin kuin päivämäärä, kellonaika ja aluksen sijainti tulee kirjata hallinnon määrittämään päiväkirjaan saavuttaessa tämän säännön mukaisesti nimetylle III tason valvonta-alueelle ja poistuttaessa siltä tai kun päällä / pois päältä -tila muuttuu tällaisella alueella.

Lisäyksen tarkoituksena on helpottaa typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalla III tason valvonta-alueilla purjehtivien alusten typen oksidipäästöjen valvontaa, erityisesti koskien niiden alusten dieselmoottoreita, joita voidaan käyttää joko II tason tai III tason vaatimusten mukaisesti. Esimerkiksi dieselmoottoria, joka on varustettu katalysaattorilla, voidaan käyttää III tason mukaisesti III tason valvonta-alueella, kun katalysaattori on kytketty päälle. Aluksen purjehtiessa III tason valvonta-alueiden ulkopuolella katalysaattori voidaan puolestaan kytkeä pois päältä, jos dieselmoottori täyttää muita kuin III tason valvonta-alueita koskevat II tason mukaiset typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevat rajoitukset.

Kansallisessa lainsäädännössä ilmaa pilaavien aineiden päästörajoituksista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvun 1 §:ssä, jossa viitataan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräyksiin. Lukuun on tarkoitus lisätä uusi 6 a §, joka sisältäisi päätöslauselmalla MEPC.271(69) yleissopimuksen 13 sääntöön lisättyä 5.3 kappaletta vastaavaan säännökseen.

1.2 Päätöslauselma MEPC.286(71)

13 sääntö – Typen oksidit (NOX)

Säännön 5.1 ja 5.2.3 kappaletta muutetaan siten, että termin "III tason typen oksidipäästöjen valvontaan tämän säännön 6 kappaleen mukaisesti nimetty päästöjen valvonta-alue" sijasta voidaan käyttää lyhyempää termiä "typen oksidipäästöjen III tason valvonta-alue".

Säännön 5.1.2 kappaletta muutetaan siten, että kappaleeseen lisätään päivämäärä (1 tammi-kuuta 2021), jona päivänä tai sen jälkeen rakennettujen alusten, purjehtiessaan Itämeren tai Pohjanmeren päästöjen valvonta-alueilla, on noudatettava typen oksidien III tason päästömääräyksiä.

Sääntöön lisätään uusi 5.4 kappale, jonka mukaan aluksen dieselmoottorista, johon sovelletaan III tason päästömääräyksiä, tulevat typen oksidien päästöt, jotka tapahtuvat välittömästi vastarakennetun aluksen rakentamisen ja merikoeajojen jälkeen tai ennen ja jälkeen aluksen muuntamisen, korjaamisen ja/tai huollon tai II tason moottorin tai niin sanotun dual fuel -moottorin huollon tai korjaamisen, kun aluksella ei turvallisuusvaatimusten vuoksi saa olla käytössä kaa-

supolttainetta tai lastina kaasua, ja alukselle suoritetaan toimintoja telakalla tai muussa korjauslaitoksessa, joka sijaitsee typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalla III tason valvonta-alueella, vapautetaan tilapäisesti III tason päästömääräyksistä. Ehtona on, että dieselmoottori täyttää II tason typen oksidien päästörajat ja alus kulkee välittömästi telakalle tai telakalta tai muuhun korjauslaitokseen tai muusta korjauslaitoksesta, ei lastaa tai pura lastia vapautuksen voimassaoloaikana ja noudattaa tarvittaessa reititystä koskevia erityisiä lisävaatimuksia, jotka satamavaltio, jonka alueella telakka tai muu korjauslaitos sijaitsee, on määrännyt. Näiden vapautusten tarkoituksena on antaa mahdollisuus III tason valvonta-alueilla sijaitsevilla telakoilla tulevaisuudessakin rakentaa, koeajaa, muuntaa, korjata ja huoltaa aluksia, jotka on rakennettu 1.1.2021 tai sen jälkeen ja jotka eivät täytä III tason päästömääräyksiä, tai jotka on rakennettu täyttämään ko. määräykset, mutta aluksen dieselmoottorit eivät edellä mainituista syistä tilapäisesti täytä III tason päästömääräyksiä.

Sääntöön lisätään uusi 5.5 kappale, jossa tarkemmin määritellään sen ajanjakson pituus, jolloin vastarakennetun aluksen, tai muunnettavana, huollettavana tai korjattavana olevan II tason dieselmoottorilla varustetun aluksen, tai muunnettavana, huollettavana tai korjattavana olevan niin sanotulla dual fuel -moottorilla varustetun aluksen, jolla ei turvallisuusvaatimusten vuoksi saa olla käytössä kaasupolttainetta tai lastina kaasua, meridieselmoottori vapautuu tämän säännön 5.4 kappaleessa annetuilla ehdoilla III tason päästömääräyksistä.

Säännön nykyinen 6 kappale korvataan uudella kappaleella 6, jossa on annettu kaikkien typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevien III tason valvonta-alueiden alueelliset määritelmät. Kyseisiä alueita ovat nyt Pohjois-Amerikan ja Yhdysvaltain Karibianmeren päästöjen valvonta-alueiden lisäksi myös Itämeren päästöjen valvonta-alue, jonka määrittely on MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteen (öljy) Itämeren erityisalueen alueellisen määritelmän mukainen, ja Pohjanmeren päästöjen valvonta-alue, jonka määrittely on MARPOL 73/78 -yleissopimuksen V liitteen (kiinteät jätteet) Pohjanmeren erityisalueen määritelmän mukainen.

Kansallisessa lainsäädännössä ilmaa pilaavien aineiden päästörajoituksista säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvun 1 §:ssä, jossa viitataan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen määräyksiin. Luvun 4 §:ssä säädetään päästörajoituksia koskevista poikkeuksista. Siihen ehdotetaan lisättäväksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 säännön 5.4 ja 5.5 kappaleiden sääntelyä vastaava poikkeus.

V lisäyksen muutokset - *Polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävät tiedot.* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 18 säännön 5 kappaleen mukaan aluksella tulee olla polttoaineen luovutustodistus, jossa on oltava VI liitteen V lisäyksessä mainitut tiedot. V lisäystä muutetaan, jotta polttoaineen luovutustodistuksessa olisi tarvittaessa mahdollisuus antaa tietoa korkearikkisen polttoaineen toimittamisesta alukselle, joka käyttää vaihtoehtoisia menetelmiä polttoaineen rikkipitoisuutta koskevien määräysten noudattamiseksi, kuten esimerkiksi rikkipesuria. Muista nyt hyväksyttäväksi esitetyistä määräyksistä poiketen VI liitteen V lisäyksen muutokset liittyvät siis alusten aiheuttamien rikin oksidipäästöjen vähentämiseen.

VI liitteen V lisäyksen tehty muutos on tekninen eikä edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

2 Lakiehdotusten perustelut

2.1 Laki MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten voimaansaattamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen päätöslauselmilla MEPC.271(69) ja MEPC.286(71) tehdyt tehtyjen muutosten määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

2 §. Pykälän mukaan MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

2.2 Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

1 luku

2 §. Määritelmät sisältävään 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 43 a kohta, jossa määriteltäisiin typen oksidipäästöjen valvonta-alue viittaamalla MARPOL 73/78-yleissopimuksen VI liitteeseen. Rikin oksidipäästöjen osalta vastaava määritelmä on saman pykälän 43 kohdassa.

7 luku

4 §. Ilmaa pilaavien aineiden päästämistä poikkeustilanteessa koskevaan 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 kohta, jossa säädettäisiin siitä, että alus on tiettyjen edellytysten täyttyessä tilapäisesti vapautettu typen oksidipäästöjen päästörajoituksesta typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalla III tason valvonta-alueella. Säännös vastaisi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön päätöslauselmalla MEPC.286(71) lisättyjä uusia 5.4 ja 5.5 kappaleita eli koskisi tilanteita, joissa alus purjehtii typen oksidien valvonta-alueelle kyseisellä alueella sijaitsevalla telakalla tai korjauslaitoksessa suoritettavia töitä varten tai poistuu sieltä tällaisten töiden jälkeen tai tilanteita, joissa typen oksidipäästöjen valvonta-alueella rakennettu alus poistuu rakentamisen jälkeen valvonta-alueelta.

Samalla 4 §:n 2 kohdan muotoilua tulee muuttaa lakiteknisistä syistä.

6 a §. Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, joka koskisi aluksen konepäiväkirjaan tehtäviä merkintöjä, kun alus saapuu typen oksidipäästöjen valvonta-alueelle, poistuu sieltä tai sen dieselmootorin tila muuttuu aluksen ollessa siellä. Säännös vastaisi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön päätöslauselmalla MEPC.271(69) tehtyä muutosta.

3 Voimaantulo

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteisiin tehtävät muutokset tulevat voimaan noudattaen yleissopimuksen 16(2)(f)(iii) artiklan mukaista hiljaista hyväksymismenettelyä. Menettelyn mukaan MEPC-komitean hyväksymät muutokset katsotaan hyväksytyiksi, jos niitä ei tiettyyn, kussakin päätöslauselmassa erikseen määriteltyn päivämäärään mennessä ole vastustanut vähintään yksi kolmannes sopimuspuolista tai sopimuspuolet, joiden kauppalaivastot yhdessä edustavat vähintään 50 prosenttia koko maailman kauppalaivaston bruttovetoisuudesta. Muutokset tulevat MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 16(2)(g)(ii) artiklan mukaisesti kansainvälisesti voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun ne on katsottu edellä esitetyn menettelyn mukaisesti hyväksytyiksi. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 16(2)(f)(ii) artiklan mukaan jokainen sopimuspuoli voi kuitenkin milloin tahansa ennen yleissopimuksen liitteen muutoksen voimaantuloa ilmoittaa IMOn pääsihteerille, että muutos tulee sen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen.

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen päätöslauselmalla MEPC.271(69) tehdyt muutokset ovat tulleet kansainvälisesti voimaan 1 päivänä syyskuuta yleisperustelujen jaksos-

sa 3.2 selostetun mukaisesti hiljaista hyväksymismenettelyä noudattaen. Suomi on ilmoittanut IMO:n pääsihteerille nootilla, että MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteeseen VI kyseisellä päätöslauselmalla tehdyt muutokset voivat tulla Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen, kun tarpeelliset kansalliset hyväksymis- ja voimaansaattamistoimet on suoritettu. Suomen osalta edellä mainittuun liitteeseen tehdyt muutokset tulevat siten voimaan vasta, kun Suomi on ilmoittanut IMO:n pääsihteerille noottien peruuttamisesta.

Päätöslauselmalla MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä heinäkuuta 2018 samoin MARPOL 73/78 -yleissopimuksen mukaisin edellytyksin kuin päätöslauselmalla MEPC.271(69) tehdyt muutokset. Muutokset tulevat näiden edellytysten mukaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Hallituksen esityksellä pyritään saamaan eduskunnan hyväksyntä mainituille muutoksille ennen 1 päivää heinäkuuta 2018, joten Suomi ei ole ilmoittanut IMO:lle, että muutos tulisi Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen.

Eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotetaan lait MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että merenkulun ympäristönsuojelulakia muutetaan vastaamaan muutuneita kansainvälisiä määräyksiä. Laki edellä mainitun liitteen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta ovat tarkoitettut tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin liitteen muutokset tulevat Suomen osalta voimaan. Tarkoituksena on, että muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019, jolloin päätöslauselmalla MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 13 kohdan mukaan kauppamerenkulku ja kauppamerenkulun väylät kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Nyt hyväksyttäväksi ehdotetut MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteen muutokset koskevat alusten rakennetta ja käyttöä ympäristönsuojelun kannalta. Siten muutokset kuuluvat valtakunnan toimivaltaan eikä niiden voimaantulo edellytä Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumusta.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Unionin ja jäsenvaltioiden toimivalta

Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan sopimuksen, johon sisältyy sekä Suomen että Euroopan unionin toimivaltaan kuuluvia määräyksiä – eli niin sanotun sekasopimuksen – eduskunta hyväksyy vain siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan, sillä unionin toimivaltaan kuuluvat sopimusmääräykset eivät kuulu eduskunnan toimivaltaan, eikä eduskunnan hyväksyminen siten koske sopimuksen näitä osia (PeVL 6/2001 vp).

Päätöslauselmilla MEPC.271(69) ja MEPC.286(71) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset koskevat merenkulkua, joka kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan. Koska unioni ei ole antanut lainsäädäntöä typen oksidipäästöjen vähentämisestä merenkulussa, Suomella on asiassa toimivalta. Siten mainituilla päätöslauselmilla tehtyjen muutosten hyväksyminen edellyttää eduskunnan suostumusta siltä osin kuin ne kuuluvat lainsäädännön alaan.

Muutosten kuuluminen lainsäädännön alaan

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan tämä perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen veloitteen määräykset. Tulkintakäytännön mukaan valtiosopimuksen tai muun kansainvälisen veloitteen määräys on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen veloitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (ks. PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset sisältävät useita lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan hyväksyntä on tältä osin tarpeen perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti.

Päätöslauselmalla MEPC.271(69) MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön lisätty uusi kohta koskee vaatimusta tehdä tietyt aluksen moottorin toimintaa koskevat merkinnät aluksen päiväkirjaan. Kohdassa määrätään yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista, ja se kuuluu siten lainsäädännön alaan.

Päätöslauselmalla MEPC.286(71) samaan 13 sääntöön tehtiin muutokset, joilla nimettiin Itämeri ja Pohjanmeri tyypin oksidipäästöjen valvonta-alueiksi, ja määrätään poikkeuksista. Säännössä määrätään yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista, ja muutokset kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

Lisäksi päätöslauselmalla MEPC.286(71) muutetaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen V lisäykseen tehdyt muutokset ovat teknisiä eivätkä edellytä eduskunnan suostumusta.

4.2 Käsittelyjärjestys

MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyt muutokset eivät sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. MARPOL 73/78 -yleissopimuksen liitteisiin tehdyt muutokset voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotukset laeiksi muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että eduskunta hyväksyisi alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan alusten aiheuttaman ilman pilaantumista koskevaan VI liitteeseen Lontoossa 22 päivänä huhtikuuta 2016 päätöslauselmalla MEPC.271(69) ja 7 päivänä heinäkuuta 2017 päätöslauselmalla MEPC.286(71) tehdyt muutokset.

HE 42/2018 vp

Edellä olevan perusteella ja koska VI liitteeseen tehdyt muutokset sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

MARPOL-yleissopimuksen VI liitteeseen tehdyistä muutoksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983) VI liitteeseen Kansainvälisen merenkulkujärjestön merellisen ympäristön suojelukomitean Lontoossa 22 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyllä päätöksellä MEPC.271(69) ja 7 päivänä heinäkuuta 2017 tehdyllä päätöksellä MEPC.286(71) hyväksytyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Muutosten muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 § ja 7 luvun 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 § osaksi laeissa 998/2014, 473/2016, 275/2017 ja 628/2017 ja 7 luvun 4 § laissa 998/2014, ja
lisätään 7 lukuun uusi 6 a §, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 3) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 4) *AFS-yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 5) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä Lontoossa 13 päivänä helmikuuta 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 6) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdisteiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;
- 7) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;
- 8) *aluevesillä, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä* Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) määriteltyjä alueita;
- 9) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;
- 10) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisävesialuetta;
- 11) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) määriteltyä merialuetta;
- 12) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerä, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8"P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet;

13) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määritellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;

14) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ulkomaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulkopuolelle, lukuun ottamatta kohdassa 13 tarkoitettua liikennettä;

15) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suomalaisten satamien välillä; kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä;

16) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;

17) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

18) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;

19) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;

20) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyyppistä tai käyttövoimasta riippumatta;

21) *kalastusaluksella* kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;

22) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;

23) *puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palveluluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;

24) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;

25) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;

26) *haitallisella aineella* öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;

27) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevia lastijäämiä, jotka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin lastaamisen ja purkamisen päätyttyä;

28) *päästöllä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomaamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöllä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (*dumppaus*), meren pohjan mineraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrollin takia;

29) *ympäristön pilaantumisella* vesialueiden tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liitty-

vää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun typen ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

30) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

31) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;

32) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyrypaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0,28 megapascalia (*absoluuttinen paine*);

33) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y ja Z;

34) *aineella* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

35) *valmisteella* kahden tai useamman aineen seoksia;

36) käymäläjätevedellä

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

37) *käsittelyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

38) *kiinteällä jätteellä* kaikenlaisia ruokajätteitä, kotitalousjätteitä ja aluksen toiminnasta aiheutuvia jätteitä, kaikenlaisia muoveja, lastijäämiä, jätteenpoltouunin tuhkaa, ruokaöljyä, kalastusvälineitä ja eläinten ruhoja, joita syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta, lukuun ottamatta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen muissa kuin V liitteessä määritellyjä tai lueteltuja aineita; kiinteään jätteesseen eivät kuulu tuoreet kalat ja niiden osat, jotka on saatu matkan aikana harjoitetun kalastustoiminnan seurauksena tai sellaisen kalanviljelyn seurauksena, johon sisältyy kalojen, myös äyriäisten, kuljetus kalanviljelylaitokseen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus tällaisista laitoksista rannikolle jalostettavaksi;

39) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi säänneltyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

40) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

41) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista ja kuluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastiketta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

42) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polttoainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

43) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyn DMB-laadun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

44) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määriteltyjen DMX-, DMA- ja DMZ- laatujuen mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

45) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseisiksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

46) *typen oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseisiksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78-yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

47) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitetty tai ankkuroitu suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

48) *päästönvähentämismenetelmällä* alukseen asennettavaa varustetta, materiaalia, laitetta tai laitteistoa tai muuta menettelyä, vaihtoehtoista polttoainetta taikka vaatimusten noudattamista koskevaa menetelmää, jota käytetään vaihtoehtona MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/33/EU vaatimusten mukaiselle vähärikkiselle meriliikenteessä käytettävälle polttoaineelle ja joka voidaan todentaa ja määrällisesti arvioida ja jonka noudattamista voidaan valvoa;

49) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinnoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

50) *painolastivedellä* vettä ja siihen sisältyviä kiintoaineita, jota kuljetetaan aluksella, jotta pystytään hallitsemaan aluksen viippausta, kallistumista, syväystä, vakavuutta tai rasiutusta;

51) *painolastiveden käsittelyllä* sellaisia mekaanisia, fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja joko erikseen tai yhdessä, joiden avulla painolastivedessä ja sedimenteissä olevat haitalliset vesieliöt ja taudinaiheuttajat poistetaan tai muutetaan vaarattomiksi taikka joiden avulla vältetään niiden ottaminen alukseen tai niiden päästäminen aluksesta;

52) *sedimenteillä* aluksessa painolastivedestä saostunutta ainesta;

53) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettua Liikenneviraston yksikköä, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

54) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 42 kohdassa tarkoitettua laitosta;

55) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

56) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitettut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

57) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

4 §

Ilmaa pilaavien aineiden päästäminen poikkeustilanteessa

Tässä luvussa säädettyjä päästökieltoja ja päästörajoituksia ei sovelleta:

1) päästöihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

2) aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta aiheutuneisiin päästöihin, jos kaikkiin kohutuullisiin toimenpiteisiin päästön ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty vahingoittumisen tai päästön havaitsemisen jälkeen eikä laivanisäntä tai aluksen päällikkö ole aiheuttanut vahinkoa tahallisesti tai toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi; eikä

3) MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 13.5 säännön mukaisesti ja säännön edellytysten täyttyessä typen oksidipäästöjen valvonta-alueella purjehtivan aluksen dieselmoottoreihin, joita typen oksidipäästöjen valvonta-alueella koskevat päästörajaukset koskevat, mutta jotka ei-

HE 42/2018 vp

vät täytä näitä rajoituksia tai joiden polttoaineena voidaan käyttää sekä kaasua että nestemäistä polttoainetta.

6 a §

Aluksen konepäiväkirjaan tehtävän merkinnät

Aluksen konepäiväkirjaan tulee merkitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 säännössä edellytetyt tiedot niiden dieselmootoreiden osalta, joilla on todistuskirja, jonka mukaan dieselmootori täyttää sekä VI liitteen typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevat II että III tason päästömääräykset, kun alus saapuu VI liitteen 13 säännön mukaiselle typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalle III tason valvonta-alueelle ja poistuu sieltä, tai kun dieselmootorin typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeva II tai III tason päällä / pois päältä -tila muuttuu tällaisella alueella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

MUUTOKSET ALUSTEN AIHEUTTAMAN MEREN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISESTÄ VUONNA 1973 TEHDYN KANSAINVÄLISEN YLEISSOPIMUKSEN, SELLAISENA KUIN SE OLI MUUTETTUNA SIHEN LIITTYVÄLLÄ VUODEN 1978 PÖYTÄKIRJALLA, MUUTTAMISESTA VUONNA 1997 TEHDYN PÖYTÄKIRJAN LIITTEeseen	AMENDMENTS TO THE ANNEX OF THE PROTOCOL OF 1997 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE PREVENTION OF POLLUTION FROM SHIPS, 1973, AS MODIFIED BY THE PROTOCOL OF 1978 RELATING THERETO
PÄÄTÖSLAUSELMA MEPC.271(69)	RESOLUTION MEPC.271(69)
(Annettu 22 päivänä huhtikuuta 2016)	(Adopted on 22 April 2016)
Muutokset MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön	Amendments to regulation 13 of MARPOL Annex VI
(Typen oksidien III tason päästöjen valvontalueiden noudattamista toiminnassa koskevat kirjaamisvaatimukset)	(Record requirements for operational compliance with NOx Tier III emission control areas)
MERIYMPÄRISTÖN SUOJELUKOMITEA, joka	THE MARINE ENVIRONMENT PROTECTION COMMITTEE,
PALAUTTAA MIELIIN Kansainvälisestä merenkulkujärjestöstä tehdyn yleissopimuksen 38 artiklan a kohdan, joka koskee alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisyä ja valvontaa koskevista kansainvälisistä sopimuksista johtuvia meriympäristön suojelukomitean tehtäviä,	RECALLING article 38(a) of the Convention on the International Maritime Organization concerning the functions of the Marine Environment Protection Committee conferred upon it by international conventions for the prevention and control of marine pollution from ships,
OTTAA HUOMIOON aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevan vuoden 1973 kansainvälisen yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna siihen liittyvillä vuosien 1978 ja 1997 pöytäkirjoilla (MARPOL-yleissopimus), 16 artiklan, jossa määritellään muuttamismenettely ja annetaan järjestön asianomaiselle elimelle tehtäväksi harkita ja hyväksyä muutoksia,	NOTING article 16 of the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocols of 1978 and 1997 relating thereto (MARPOL), which specifies the amendment procedure and confers upon the appropriate body of the Organization the function of considering and adopting amendments thereto,
ON KÄSITELLYT 69. istunnossaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutosehdotukset, jotka koskevat typen oksidien III tason päästöjen valvontalueiden noudattamista toiminnassa koskevia kirjaamisvaatimuksia,	HAVING CONSIDERED , at its sixty-ninth session, draft amendments to MARPOL Annex VI, related to record requirements for operational compliance with NOx Tier III emission control areas,

1 HYVÄKSYY MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen d kohdan mukaisesti MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 13 sääntöön tehtävät muutokset, joiden teksti on tämän päätöslauselman liitteenä;

2 PÄÄTTÄÄ MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen f kohdan iii alakohdan mukaisesti, että muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä maaliskuuta 2017, ellei ennen tätä päivää vähintään yksi kolmannes sopimuspuolista tai sopimuspuolet, joiden kauppalaivastot yhdessä edustavat vähintään 50:tä prosenttia koko maailman kauppalaivaston bruttovetoisuudesta, ole ilmoittaneet järjestölle vastustavansa muutoksia;

3 KEHOTTAA sopimuspuolia panemaan merkille, että muutokset tulevat MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen g kohdan ii alakohdan mukaisesti voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017, kun ne on hyväksyty 2 kappaleen mukaisesti;

4 PYYTÄÄ pääsihteeriä MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen e kohdan mukaisesti toimittamaan oikeaksi todistetut jäljennökset tästä päätöslauselmasta ja sen liitteessä olevista muutoksista kaikille MARPOL-yleissopimuksen sopimuspuolille;

5 PYYTÄÄ LISÄKSI pääsihteeriä toimittamaan jäljennökset tästä päätöslauselmasta ja sen liitteestä niille järjestön jäsenille, jotka eivät ole MARPOL-yleissopimuksen sopimuspuolia.

1 ADOPTS, in accordance with article 16(2)(d) of MARPOL, amendments to regulation 13 of MARPOL Annex VI, the text of which is set out in the annex to the present resolution;

2 DETERMINES, in accordance with article 16(2)(f)(iii) of MARPOL, that the amendments shall be deemed to have been accepted on 1 March 2017, unless prior to that date, not less than one third of the Parties or Parties the combined merchant fleets of which constitute not less than 50% of the gross tonnage of the world's merchant fleet, have communicated to the Organization their objection to the amendments;

3 INVITES the Parties to note that, in accordance with article 16(2)(g)(ii) of MARPOL, the said amendments shall enter into force on 1 September 2017 upon their acceptance in accordance with paragraph 2 above;

4 REQUESTS the Secretary-General, for the purposes of article 16(2)(e) of MARPOL, to transmit certified copies of the present resolution and the text of the amendments contained in the annex to all Parties to MARPOL;

5 REQUESTS FURTHER the Secretary-General to transmit copies of the present resolution and its annex to the Members of the Organization which are not Parties to MARPOL.

LIITE

ANNEX

**MUUTOKSET MARPOL-
YLEISSOPIMUKSEN VI LIITTEESEEN**

**AMENDMENTS TO MARPOL ANNEX
VI**

(Typen oksidien III tason päästöjen valvontalueiden noudattamista toiminnassa koskevat kirjaamisvaatimukset)

(Record requirements for operational compliance with NO_x Tier III emission control areas)

VI LIITE

ANNEX VI

**SÄÄNNÖT ALUSTEN AIHEUTTAMAN
ILMAN PILAANTUMISEN EHKÄISE-
MISEKSI**

**REGULATION FOR THE PREVEN-
TION OF AIR POLLUTION FROM
SHIPS**

3 luku Alusten päästöjen valvontaa koskevat vaatimukset	Chapter 3 Requirements for control of emissions from ships
13 sääntö <i>Typen oksidit (NO_x)</i>	Regulation 13 <i>Nitrogen oxides (NO_x)</i>
1 Lisätään uusi 5.3 kappale nykyisen 5.2 kappaleen jälkeen seuraavasti:	1 A new paragraph 5.3 is added after existing paragraph 5.2, as follows:
"5.3 Alukselle, johon sovelletaan tämän säännön 5.1 kappaletta, asennettujen meridieselmoottoareiden, jotka on todistettu sekä II että III tason mukaisiksi tai todistettu ainoastaan II tason mukaiseksi, taso ja päällä/pois päältä -tila samoin kuin päivämäärä, kellon-aika ja aluksen sijainti kirjataan hallinnon määrittämään lokikirjaan saavuttaessa tämän säännön 6 kappaleen mukaisesti nimetylle päästöjen valvonta-alueelle ja poistuttaessa siltä tai kun päällä/pois päältä -tila muuttuu tällaisella alueella."	"5.3 The tier and on/off status of marine diesel engines installed on board a ship to which paragraph 5.1 of this regulation applies which are certified to both Tier II and Tier III or which are certified to Tier II only shall be recorded in such logbook as prescribed by the Administration at entry into and exit from an emission control area designated under paragraph 6 of this regulation, or when the on/off status changes within such an area, together with the date, time and position of the ship."
2 Korvataan 5.1.1. kappaleessa symboli "NO _x " symbolilla "NO ₂ ".	2 In paragraph 5.1.1, the symbol "NO _x " is replaced with the symbol "NO ₂ ".

PÄÄTÖSLAUSELMA MEPC.286(71)

(annettu 7 päivänä heinäkuuta 2017)

MUUTOKSET ALUSTEN AIHEUTTAMAN MEREN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISESTÄ VUONNA 1973 TEHDYN KANSAINVÄLISEN YLEISSOPIMUKSEN, SELLAISENA KUIN SE OLI MUUTETTUNA SIIHEN LIITTYVÄLLÄ VUODEN 1978 PÖYTÄKIRJALLA, MUUTTAMISESTA VUONNA 1997 TEHDYN PÖYTÄKIRJAN LIITTEeseen

Muutokset MARPOL-yleissopimuksen VI liitteeseen

(Itämeren ja Pohjanmeren päästöjen valvonta-alueiden nimeäminen typen oksidien III tason valvontaan)

(Polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävät tiedot)

MERIYMPÄRISTÖN SUOJELUKOMITEA, joka

PALAUTTAA MIELIIN Kansainvälisestä merenkulkujärjestöstä tehdyn yleissopimuksen 38 artiklan a kohdan, joka koskee alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisyä ja valvontaa koskevista kansainvälisistä sopimuksista johtuvia meriympäristön suojelukomitean tehtäviä,

OTTAA HUOMIOON aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevan vuoden 1973 kansainvälisen yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna siihen liittyvillä vuosien 1978 ja 1997 pöytäkirjoilla (MARPOL-yleissopimus), 16 artiklan, jossa määritellään muuttamismenettely ja annetaan järjestön asianomaiselle elimelle tehtäväksi harkita ja hyväksyä muutoksia,

ON KÄSITELLYT 71. istunnossaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitteeseen ehdotetut muutokset, jotka koskevat Itämeren ja Pohjanmeren päästöjen valvonta-alueiden nimeämistä typen oksidien III tason valvon-

RESOLUTION MEPC.286(71)

(adopted on 7 July 2017)

AMENDMENTS TO THE ANNEX OF THE PROTOCOL OF 1997 TO AMEND THE INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE PREVENTION OF POLLUTION FROM SHIPS, 1973, AS MODIFIED BY THE PROTOCOL OF 1978 RELATING THERETO

Amendments to MARPOL Annex VI

(Designation of the Baltic Sea and the North Sea Emission Control Areas for NOX Tier III control)

(Information to be included in the bunker delivery note)

THE MARINE ENVIRONMENT PROTECTION COMMITTEE,

RECALLING Article 38(a) of the Convention on the International Maritime Organization concerning the functions of the Marine Environment Protection Committee conferred upon it by international conventions for the prevention and control of marine pollution from ships,

NOTING article 16 of the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocols of 1978 and 1997 relating thereto (MARPOL), which specifies the amendment procedure and confers upon the appropriate body of the Organization the function of considering and adopting amendments thereto,

HAVING CONSIDERED, at its seventy-first session, proposed amendments to MARPOL Annex VI concerning the designation of the Baltic Sea and the North Sea Emission Control Areas for NOX Tier III

taan ja polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettäviä tietoja,

1 HYVÄKSYY MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen d kohdan mukaisesti MARPOL-yleissopimuksen VI liitteeseen tehtävät muutokset, joiden teksti on tämän päätöslauselman liitteenä;

2 PÄÄTTÄÄ MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen f kohdan iii alakohdan mukaisesti, että muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä heinäkuuta 2018, ellei ennen tätä päivää vähintään yksi kolmannes sopimuspuolista tai sopimuspuolet, joiden kauppalaivastot yhdessä edustavat vähintään 50:tä prosenttia koko maailman kauppalaivaston bruttovetoisuudesta, ole ilmoittaneet järjestölle vastustavansa muutoksia;

3 KEHOTTA sopimuspuolia panemaan merkille, että muutokset tulevat MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen g kohdan ii alakohdan mukaisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019, kun ne on hyväksytty 2 kappaleen mukaisesti;

4 PYYTÄÄ pääsihteeriä MARPOL-yleissopimuksen 16 artiklan 2 kappaleen e kohdan mukaisesti toimittamaan oikeaksi todistetut jäljennökset tästä päätöslauselmasta ja sen liitteessä olevista muutoksista kaikille MARPOL-yleissopimuksen sopimuspuolille;

5 PYYTÄÄ LISÄKSI pääsihteeriä toimittamaan jäljennökset tästä päätöslauselmasta ja sen liitteestä niille järjestön jäsenille, jotka eivät ole MARPOL-yleissopimuksen sopimuspuolia.

control and the information to be included in the bunker delivery note,

1 ADOPTS, in accordance with article 16(2)(d) of MARPOL, amendments to MARPOL Annex VI, the text of which is set out in the annex to the present resolution;

2 DETERMINES, in accordance with article 16(2)(f)(iii) of MARPOL, that the amendments shall be deemed to have been accepted on 1 July 2018 unless prior to that date, not less than one third of the Parties or Parties the combined merchant fleets of which constitute not less than 50% of the gross tonnage of the world's merchant fleet, have communicated to the Organization their objection to the amendments;

3 INVITES the Parties to note that, in accordance with article 16(2)(g)(ii) of MARPOL, the said amendments shall enter into force on 1 January 2019 upon their acceptance in accordance with paragraph 2 above;

4 REQUESTS the Secretary-General, for the purposes of article 16(2)(e) of MARPOL, to transmit certified copies of the present resolution and the text of the amendments contained in the annex to all Parties to MARPOL;

5 REQUESTS FURTHER the Secretary-General to transmit copies of the present resolution and its annex to Members of the Organization which are not Parties to MARPOL.

LIITE

MUUTOKSET MARPOL- YLEISSOPIMUKSEN VI LIITTEESEEN

(Itämeren ja Pohjanmeren päästöjen valvonta-alueiden nimeäminen typen oksidien III tason valvontaan)

(Polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävät tiedot)

ANNEX

AMENDMENTS TO MARPOL ANNEX VI

(Designation of the Baltic Sea and the North Sea Emission Control Areas for NOX Tier III control)

(Information to be included in the bunker delivery note)

VI LIITE

SÄÄNNÖT ALUSTEN AIHEUTTAMAN
ILMAN PILAANTUMISEN EHKÄISE-
MISEKSI

13 sääntö

Typen oksidit (NO_x)

1 Lisätään 5.1 kappaleeseen ilmauksen "III tason typen oksidien valvontaan tämän säännön 6 kappaleen mukaisesti nimetty päästöjen valvonta-alue" jälkeen ilmaus "(typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alue)".

2 Korvataan nykyinen 5.1.2 kappale seuraavasti:

.2 että alus on rakennettu

.1 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen ja toimii Pohjois-Amerikan päästöjen valvonta-alueella tai Yhdysvaltain Karibianmeren päästöjen valvonta-alueella;

.2 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen ja toimii Itämeren päästöjen valvonta-alueella tai Pohjanmeren päästöjen valvonta-alueella;

3 Poistetaan 5.1.2 kappaleen ja 5.1.3 kappaleen välistä sana "kun".

4 Korvataan 5.1.3 kappaleessa ilmaus "III tason typen oksidien valvontaan tämän säännön 6 kappaleen mukaisesti nimetty päästöjen valvonta-alue" ilmauksella "typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alue".

5 Korvataan 5.2.3 kappaleessa sana "convention" sanalla "Convention" ja ilmaus "24 m" ilmauksella "24 metriä".

6 Lisätään uusi 5.4 ja 5.5 kappale seuraavasti:

"5.4 Meridieselmoottorista, johon sovelletaan tämän säännön 5.1 kappaleetta, tulevat typen oksidien päästöt, jotka tapahtuvat välittömästi vastarakennetun aluksen rakentamisen ja merikokeilujen jälkeen tai ennen ja jälkeen aluksen muuttamisen, korjaamisen ja/tai huollon tai II tason moottorin tai kaksoispolttoainemoottorin huollon tai korjaamisen, kun

ANNEX VI

REGULATIONS FOR THE PREVEN-
TION OF AIR POLLUTION FROM
SHIPS

Regulation 13

Nitrogen oxides (NO_x)

1 In paragraph 5.1 after the words "an emission control area designated for Tier III NOX control under paragraph 6 of this regulation" insert the words "(NO_x Tier III emission control area)".

2 The existing text of paragraph 5.1.2 is replaced by the following:

.2 that ship is constructed on or after:

.1 1 January 2016 and is operating in the North American Emission Control Area or the United States Caribbean Sea Emission Control Area;

.2 1 January 2021 and is operating in the Baltic Sea Emission Control Area or the North Sea Emission Control Area;

3 Between paragraph 5.1.2 and 5.1.3 the word "when" is deleted.

4 In paragraph 5.1.3 the words "an emission control area designated for Tier III NOX control under paragraph 6 of this regulation" are replaced by "a NO_x Tier III emission control area".

5 In paragraph 5.2.3 the word "convention" is replaced by "Convention" and the expression "24 m" is replaced by "24 metres".

6 Insert new paragraphs 5.4 and 5.5, as follows:

"5.4 Emissions of nitrogen oxides from a marine diesel engine subject to paragraph 5.1 of this regulation that occur immediately following building and sea trials of a newly constructed ship, or before and following converting, repairing, and/or maintaining the ship, or maintenance or repair of a Tier II engine or a dual fuel engine when the ship is

aluksella ei turvallisuusvaatimusten vuoksi saa olla lastina kaasupolttoainetta tai kaasua, ja alukselle suoritetaan toimintoja telakalla tai muussa korjauslaitoksessa, joka sijaitsee typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueella, vapautetaan tilapäisesti, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

.1 moottori täyttää II tason typen oksidien rajat; ja

.2 alus kulkee välittömästi telakalle tai telakalta tai muuhun korjauslaitokseen tai muusta korjauslaitoksesta, ei lastaa tai pura lastia vapautuksen voimassaoloaikana ja noudattaa tarvittaessa reititystä koskevia erityisiä lisävaatimuksia, jotka satamavaltio, jonka alueella telakka tai muu korjauslaitos sijaitsee, on esittänyt.

5.5. Tämän säännön 5.4 kappaleessa kuvattu vapautus koskee ainoastaan seuraavaa ajanjaksoa:

.1 vastarakennetun aluksen osalta ajanjakso, joka alkaa, kun alus toimitetaan telakalta, mukaan lukien merikokeilut, ja päättyy, kun alus poistuu välittömästi typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueelta/alueilta tai kaksoispolttoainemoottorilla varustetun aluksen osalta kun alus poistuu välittömästi typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueelta/alueilta tai jatkaa välittömästi lähimpään kaasupolttoaineen luovutuslaitokseen, joka soveltuu typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueella/alueilla sijaitsevalle alukselle;

.2 muutettavana, huollettavana tai korjattavana olevan II tason moottorilla varustetun aluksen osalta ajanjakso, joka alkaa, kun alus saapuu typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueelle/alueille ja jatkaa välittömästi telakalle tai muuhun korjauslaitokseen, ja päättyy, kun alus päästetään lähtemään telakalta tai muusta korjauslaitoksesta ja poistuu välittömästi typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueelta/alueilta suoritettuaan tarvittaessa merikokeiluja; tai

.3 muutettavana, huollettavana tai korjattavana olevan kaksoispolttoainemoottorilla varustetun aluksen, jolla ei turvallisuusvaatimusten vuoksi saa olla lastina kaasupolttoainetta tai kaasua, osalta ajanjakso, joka alkaa, kun alus saapuu typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueelle/alueille tai kun sille suori-

required to not have gas fuel or gas cargo on board due to safety requirements, for which activities take place in a shipyard or other repair facility located in a NO_x Tier III emission control area are temporarily exempted provided the following conditions are met:

.1 the engine meets the Tier II NO_x limits; and

.2 the ship sails directly to or from the shipyard or other repair facility, does not load or unload cargo during the duration of the exemption, and follows any additional specific routing requirements indicated by the port State in which the shipyard or other repair facility is located, if applicable.

5.5 The exemption described in paragraph 5.4 of this regulation applies only for the following period:

.1 for a newly constructed ship, the period beginning at the time the ship is delivered from the shipyard, including sea trials, and ending at the time the ship directly exits the NO_x Tier III emission control area(s) or, with regard to a ship fitted with a dual fuel engine, the ship directly exits the NO_x Tier III emission control area(s) or proceeds directly to the nearest gas fuel bunkering facility appropriate to the ship located in the NO_x Tier III emission control area(s);

.2 for a ship with a Tier II engine undergoing conversion, maintenance or repair, the period beginning at the time the ship enters the NO_x Tier III emission control area(s) and proceeds directly to the shipyard or other repair facility, and ending at the time the ship is released from the shipyard or other repair facility and directly exits the NO_x Tier III emission control area (s) after performing sea trials, if applicable; or

.3 for a ship with a dual fuel engine undergoing conversion, maintenance or repair, when the ship is required to not have gas fuel or gas cargo on board due to safety requirements, the period beginning at the time the ship enters the NO_x Tier III emission control area(s) or when it is degassed in the NO_x Ti-

tetaan kaasunpoisto typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueella/alueilla ja se jatkaa välittömästi telakalle tai muuhun korjauslaitokseen, ja päättyy, kun alus päästetään lähtemään telakalta tai muusta korjauslaitoksesta ja poistuu välittömästi lähimpään kaasupolttoaineen luovutuslaitokseen, joka soveltuu typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueella/alueilla sijaitsevalle alukselle.

7 Korvataan nykyinen 6 kappale seuraavasti:

"6 Tässä säännössä typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alue tarkoittaa merialuetta, myös satama-aluetta, jonka järjestö on nimennyt tämän liitteen III lisäyksessä esitettyjen perusteiden ja menettelyjen mukaisesti. Typen oksidien III tason päästöjen valvonta-alueita ovat

.1 Pohjois-Amerikan päästöjen valvonta-alue, joka tarkoittaa tämän liitteen VII lisäyksessä ilmoitettujen koordinaattien kuvaamaa aluetta;

.2 Yhdysvaltain Karibianmeren päästöjen valvonta-alue, joka tarkoittaa tämän liitteen VII lisäyksessä ilmoitettujen koordinaattien kuvaamaa aluetta, ja

.3 Itämeren päästöjen valvonta-alue, kuten se määritellään tämän yleissopimuksen I liitteessä olevan 1 säännön 11 kappaleen 2 kohdassa; ja

.4 Pohjanmeren päästöjen valvonta-alue, kuten se määritellään tämän yleissopimuksen V liitteessä olevan 1 säännön 14 kappaleen 6 kohdassa."

er III emission control area(s) and proceeds directly to the shipyard or other repair facility, and ending at the time when the ship is released from the shipyard or other repair facility and directly exits the NO_x Tier III emission control area(s) or proceeds directly to the nearest gas fuel bunkering facility appropriate to the ship located in the NO_x Tier III emission control area(s)."

7 The existing text of paragraph 6 is replaced by the following:

"6 For the purposes of this regulation, a NO_x Tier III emission control area shall be any sea area, including any port area, designated by the Organization in accordance with the criteria and procedures set forth in appendix III to this Annex. The NO_x Tier III emission control areas are:

.1 the North American Emission Control Area, which means the area described by the coordinates provided in appendix VII to this Annex;

.2 the United States Caribbean Sea Emission Control Area, which means the area described by the coordinates provided in appendix VII to this Annex;

.3 the Baltic Sea Emission Control Area as defined in regulation 1.11.2 of Annex I of the present Convention; and

.4 the North Sea Emission Control Area as defined in regulation 1.14.6 of Annex V of the present Convention."

V lisäys

Polttoaineen luovutustodistukseen sisällytettävät tiedot (18 säännön 5 kappale)

8 Lisäyksessä luetellut kohdat numeroidaan numeroin 1–9.

9 Poistetaan 7 kohdasta pilkku ilmauksen "15 °C" jälkeen ja korvataan ilmaus "kg/m³" ilmauksella "(kg/m³)".

10 Korvataan 9 kohta seuraavalla:
"Polttoöljyn toimittajan edustajan allekirjoittama ja varmentama ilmoitus, jonka mukaan

Appendix V

Information to be included in the bunker delivery note (regulation 18.5)

8 The items listed in the Appendix are numbered from 1 to 9.

9 In item 7, the comma after "15°C" is deleted and the expression "kg/m³" is replaced by "(kg/m³)".

10 Item 9 is replaced with the following:
"A declaration signed and certified by the fuel oil supplier's representative that the fuel

toimitettu polttoöljy on tämän liitteen 18 säännön 3 kappaleen vaatimusten mukainen ja toimitetun polttoöljyn rikki- ja rikkipitoisuus ei ylitä:

- tämän liitteen 14 säännön 1 kappaleessa esitettyä raja-arvoa;
- tämän liitteen 14 säännön 4 kappaleessa esitettyä raja-arvoa; tai
- ostajan määrittelemää raja-arvoa _____(% m/m), jonka polttoöljyn toimittajan edustaja on täyttänyt ostajan antaman ilmoituksen perusteella, jonka mukaan polttoöljy on tarkoitettu käytettäväksi

.1 yhdessä samanarvoisen noudattamismenetelmän kanssa tämän liitteen 4 säännön mukaisesti; tai

.2 siihen sovelletaan asianmukaista vapautusta, joka sallii aluksen suorittaa kokeiluja rikin oksidien aiheuttamien päästöjen vähentämiseksi ja päästöjen valvontateknologian tutkimusta tämän liitteen 3 säännön 2 kappaleen mukaisesti.

Polttoöljyn toimittajan edustajan on täytettävä ilmoitus merkitsemällä rasti (x) soveltuvaan kohtaan/soveltuviin kohtiin."

oil supplied is in conformity with regulation 18.3 of this Annex and that the sulphur content of the fuel oil supplied does not exceed:

- the limit value given by regulation 14.1 of this Annex;
- the limit value given by regulation 14.4 of this Annex; or
- the purchaser's specified limit value of _____(% m/m), as completed by the fuel oil supplier's representative and on the basis of the purchaser's notification that the fuel oil is intended to be used:

.1 in combination with an equivalent means of compliance in accordance with regulation 4 of this Annex; or

.2 is subject to a relevant exemption for a ship to conduct trials for sulphur oxides emission reduction and control technology research in accordance with regulation 3.2 of this Annex.

The declaration shall be completed by the fuel oil supplier's representative by marking the applicable box(es) with a cross (x)."

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 § ja 7 luvun 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 § osaksi laeissa 998/2014, 473/2016, 275/2017 ja 628/2017 ja 7 luvun 4 § laissa 998/2014, ja
lisätään 7 lukuun uusi 6 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *MARPOL 73/78* -yleissopimuksella alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4) *AFS-yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

3) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *MARPOL 73/78* -yleissopimuksella alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

3) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4) *AFS-yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta

ja käsittelystä Lontoossa 13 päivänä helmi-kuuta 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopi-musta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutok-sia; (

5) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdis-teiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;

5 a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyk-sestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annet-tua Euroopan parlamentin ja neuvoston ase-tusta (EU) N:o 1257/2013;

6) *aluevesillä, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä* Suomen aluevesien rajoista an-netussa laissa (463/1956) määritellyjä aluei-ta;

7) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

8) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisä-vesialuetta;

9) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyö-hykkeestä annetussa laissa (1058/2004) mää-riteltyä merialuetta;

10) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8"P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset alueve-det;

11) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määritellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;

12) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ul-komaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulko-puolelle, lukuun ottamatta kohdassa 13 tar-koitettua liikennettä;

13) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suoma-laisten satamien välillä; kotimaan liikentee-seen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesi-alueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vih-revojn ja Viipurin välillä;

14) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilma-tyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;

15) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastiti-lat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luet-tuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliö-

ja käsittelystä Lontoossa 13 päivänä helmi-kuuta 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopi-musta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutok-sia;

6) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdis-teiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;

7) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyk-sestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annet-tua Euroopan parlamentin ja neuvoston ase-tusta (EU) N:o 1257/2013;

8) *aluevesillä, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä* Suomen aluevesien rajoista an-netussa laissa (463/1956) määritellyjä aluei-ta;

9) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

10) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisä-vesialuetta;

11) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyö-hykkeestä annetussa laissa (1058/2004) mää-riteltyä merialuetta;

12) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8"P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset alueve-det;

13) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määritellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;

14) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ul-komaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulko-puolelle, lukuun ottamatta kohdassa 13 tar-koitettua liikennettä;

15) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suoma-laisten satamien välillä; kotimaan liikentee-seen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesi-alueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vih-revojn ja Viipurin välillä;

16) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilma-tyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;

17) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastiti-lat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luet-tuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliö-

alukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

16) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;

17) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;

18) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyyppistä tai käyttövoimasta riippumatta;

19) *kalastusaluksella* kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;

20) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;

21) *puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palvelusluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;

22) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;

23) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;

24) *haitallisella aineella* öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pide-

alukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

18) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;

19) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;

20) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyyppistä tai käyttövoimasta riippumatta;

21) *kalastusaluksella* kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;

22) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;

23) *puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palvelusluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;

24) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;

25) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;

26) *haitallisella aineella* öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pide-

tään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;

25) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevia lastijäämiä, jotka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin lastaamisen ja purkamisen päätyttyä;

26) *päästöllä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomaamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöllä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (dumpkaus), meren pohjan mineraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrolliin takia;

27) *ympäristön pilaantumisella* vesialueiden tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liittyvää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun tyyppien ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

28) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

29) *öljypitoisella* seoksella seosta, joka sisältää öljyä;

30) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyrypaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0,28 megapascalia (absoluuttinen paine);

31) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y ja Z;

32) *aineella* alkuaaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

33) *valmisteella* kahden tai useamman aineen seoksia;

34) *käymäläjätevedellä*

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-

tään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;

27) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevia lastijäämiä, jotka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin lastaamisen ja purkamisen päätyttyä;

28) *päästöllä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomaamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöllä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (dumpkaus), meren pohjan mineraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrolliin takia;

29) *ympäristön pilaantumisella* vesialueiden tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liittyvää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun tyyppien ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

30) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

31) *öljypitoisella* seoksella seosta, joka sisältää öljyä;

32) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyrypaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0,28 megapascalia (*absoluuttinen paine*);

33) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y ja Z;

34) *aineella* alkuaaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

35) *valmisteella* kahden tai useamman aineen seoksia;

36) *käymäläjätevedellä*

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-

lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

35) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

36) *kiinteällä jätteellä* kaikenlaisia ruokajätteitä, kotitalousjätteitä ja aluksen toiminnasta aiheutuvia jätteitä, kaikenlaisia muoveja, lastijäämiä, jätteenpoltouunin tuhkaa, ruokaöljyä, kalastusvälineitä ja eläinten ruhoja, joita syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta, lukuun ottamatta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen muissa kuin V liitteessä määriteltyjä tai lueteltuja aineita; kiinteään jätteeseen eivät kuulu tuoreet kalat ja niiden osat, jotka on saatu matkan aikana harjoitetun kalastustoiminnan seurauksena tai sellaisen kalanviljelyn seurauksena, johon sisältyy kalojen, myös äyriäisten, kuljetus kalanviljelylaitokseen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus tällaisista laitoksista rannikolle jalostettavaksi;

37) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi säänneltyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

38) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

39) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista jakeluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastikkeetta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

40) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polttoainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

37) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

38) *kiinteällä jätteellä* kaikenlaisia ruokajätteitä, kotitalousjätteitä ja aluksen toiminnasta aiheutuvia jätteitä, kaikenlaisia muoveja, lastijäämiä, jätteenpoltouunin tuhkaa, ruokaöljyä, kalastusvälineitä ja eläinten ruhoja, joita syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta, lukuun ottamatta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen muissa kuin V liitteessä määriteltyjä tai lueteltuja aineita; kiinteään jätteeseen eivät kuulu tuoreet kalat ja niiden osat, jotka on saatu matkan aikana harjoitetun kalastustoiminnan seurauksena tai sellaisen kalanviljelyn seurauksena, johon sisältyy kalojen, myös äyriäisten, kuljetus kalanviljelylaitokseen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus tällaisista laitoksista rannikolle jalostettavaksi;

39) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi säänneltyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

40) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

41) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista jakeluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastikkeetta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

42) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polttoainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

41) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyn DMB-laadun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

42) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyjen DMX-, DMA- ja DMZ- laatujen mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

43) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

44) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitettynä tai ankkuroituna suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

45) *päästönvähentämismenetelmällä* alukseen asennettavaa varustetta, materiaalia, laitetta tai laitteistoa tai muuta menettelyä, vaihtoehtoista polttoainetta taikka vaatimusten noudattamista koskevaa menetelmää, jota käytetään vaihtoehtona MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/33/EU vaatimusten mukaiselle vähärikkiselle meriliikenteessä käytettävälle polttoaineelle ja joka voidaan todentaa ja määrällisesti arvioida ja jonka noudattamista voidaan valvoa;

46) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinnoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

46 a) *painolastivedellä* vettä ja siihen sisältyviä kiintoaineita, jota kuljetetaan aluksella, jotta pystytään hallitsemaan aluksen viippausta, kallistumista, syväystä, vakavuutta tai rasiutusta;

46 b) *painolastiveden käsittelyllä* sellaisia mekaanisia, fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja joko erikseen tai yhdessä, joiden avulla painolastivedessä ja sedimenteissä olevat haitalliset vesieliöt ja taudinaiheuttajat poistetaan tai muutetaan vaarattomiksi taikka joiden avulla vältetään niiden

43) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyn DMB-laadun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

44) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyjen DMX-, DMA- ja DMZ- laatujen mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

45) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

46) *typen oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78-yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

47) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitettynä tai ankkuroituna suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

48) *päästönvähentämismenetelmällä* alukseen asennettavaa varustetta, materiaalia, laitetta tai laitteistoa tai muuta menettelyä, vaihtoehtoista polttoainetta taikka vaatimusten noudattamista koskevaa menetelmää, jota käytetään vaihtoehtona MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/33/EU vaatimusten mukaiselle vähärikkiselle meriliikenteessä käytettävälle polttoaineelle ja joka voidaan todentaa ja määrällisesti arvioida ja jonka noudattamista voidaan valvoa;

49) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinnoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

50) *painolastivedellä* vettä ja siihen sisältyviä kiintoaineita, jota kuljetetaan aluksella, jotta pystytään hallitsemaan aluksen viippausta, kallistumista, syväystä, vakavuutta tai rasiutusta;

51) *painolastiveden käsittelyllä* sellaisia mekaanisia, fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja joko erikseen tai yhdessä,

ottaminen alukseen tai niiden päästäminen aluksesta;

46 c) *sedimenteillä* aluksessa painolastivedestä saostunutta ainesta;

47) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettua Liikenneviraston yksikköä, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

47 a) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 42 kohdassa tarkoitettua laitosta;

48) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

49) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitetut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

50) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

joiden avulla painolastivedessä ja sedimenteissä olevat haitalliset vesieliöt ja taudinaiheuttajat poistetaan tai muutetaan vaarattomiksi taikka joiden avulla vältetään niiden ottaminen alukseen tai niiden päästäminen aluksesta;

52) *sedimenteillä* aluksessa painolastivedestä saostunutta ainesta;

53) *VTS-viranomaisella* alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettua Liikenneviraston yksikköä, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

54) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 42 kohdassa tarkoitettua laitosta;

55) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

56) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitetut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

57) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

4 §

Ilmaa pilaavien aineiden päästäminen poikkeustilanteessa

Tässä luvussa säädettyjä päästökieltoja ja päästörajoituksia ei sovelleta:

1) päästöihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

7 luku

Aluksista aiheutuvan ilman pilaantumisen ehkäiseminen

4 §

Ilmaa pilaavien aineiden päästäminen poikkeustilanteessa

Tässä luvussa säädettyjä päästökieltoja ja päästörajoituksia ei sovelleta:

1) päästöihin, jotka ovat tarpeen aluksen turvallisuuden varmistamiseksi tai ihmishengen pelastamiseksi;

2) aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta aiheutuneisiin päästöihin, jos kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin päästön ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty vahingoittumisen tai päästön havaitsemisen jälkeen eikä laivanisäntä tai aluksen päällikkö ole aiheuttanut vahinkoa tahallisesti tai toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi.

(uusi 6 a §)

2) aluksen tai sen varusteiden vahingoittumisesta aiheutuneisiin päästöihin, jos kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin päästön ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi on ryhdytty vahingoittumisen tai päästön havaitsemisen jälkeen eikä laivanisäntä tai aluksen päällikkö ole aiheuttanut vahinkoa tahallisesti tai toiminut huolimattomasti tietäen, että vahinko todennäköisesti seuraisi; eikä

3) MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 13.5 säännön mukaisesti ja säännön edellytysten täytyessä typen oksidipäästöjen valvonta-alueella purjehtivan aluksen dieselmootoreihin, joita typen oksidipäästöjen valvonta-alueella koskevat päästörajoitukset koskevat, mutta jotka eivät täytä näitä rajoituksia tai joiden polttoaineena voidaan käyttää sekä kaasua että nestemäistä polttoainetta.

6 a §

Aluksen konepäiväkirjaan tehtävän merkinnät

Aluksen konepäiväkirjaan tulee merkitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen 13 säännössä edellytetyt tiedot niiden dieselmootoreiden osalta, joilla on todistuskirja, jonka mukaan dieselmootori täyttää sekä VI liitteen typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevat II että III tason päästömääräykset, kun alus saapuu VI liitteen 13 säännön mukaiselle typen oksidipäästöjen vähentämistä koskevalle III tason valvonta-alueelle ja poistuu sieltä, tai kun dieselmootorin typen oksidipäästöjen vähentämistä koskeva II tai III tason päällä / pois päältä -tila muuttuu tällaisella alueella.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.
